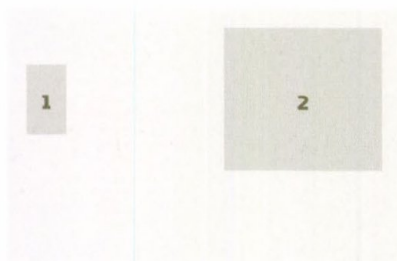

NÉZZ FEL! NÉZZ SZÉT!

LOOK UP! LOOK AROUND!

SZERZŐ/BY:
ANGYAL ANDREA

LEKTOR/REVIEWER:
M. SZILÁGYI KINGA

1. kép/pict.:
Gönczi Pál u. 2.

2. kép/pict.:
Építészeti séták

A pályázati helyszín bejárása alkalmával úgy sétáltam a belvárosban, ahogy eddig még nem. Igyekeztem kizárni minden zavaró tényezőt és csak a genius locira koncentrálni. Nem kellett sokat várnom, hiszen az épületekből áradó történelmi múlt pillanatok alatt a hatalmába kerített. Így lett a koncepcióterv legfőbb irányelve a városrész arculatának megőrzése, az építészeti értékek bemutatása és a városi szabadterek gazdagítása, a karakterhez illeszkedő módon. Bár az általam tervezett "utca-berendezési tárgyak" igazán modern anyagból, polikarbonátból készülnek (1. kép /2. kép Gönczi Pál u. 2./), egyszerű, tiszta formavilágukkal megtalálják helyüket a történelmi környezetben, és a szabadterek vizuális és funkcionális gazdagítása mellett mégis a szép, idős épületek maradnak a városkép uralkodó elemei.

A Ráday utcában sétálva az éttermek, kávézók teraszai vonják magukra a figyelmet. A napernyővel árnyékolt kiülők között souvenirboltok csalogatják a turistákat és egyre több kis színház és galéria kínál látni és hallgatni valót. A színes, mozgalmas terek és a magas épületekkel keretezett, arányaiban szűk, zsúfolt utca nem épp a patinás épületek, az értékes térfalak szemlélésére invitál; én mégis arra szeretném ösztönözni a Ráday utca közönségét, hogy álljanak meg egy pillanatra és emeljék tekintetüket a magasba, mert érdemes felfedezni a környéket ebből a nem megszokott szemszögből is. Hiszen mit érnek az igényesen, szépen formált, karakteres térfalak, a felújított, rendbe tett, jó állapotban megőrzött épületek, ha észrevétlenül maradnak, ha semmi sem hívja

fel a járókelők figyelmét az értékekre?

A koncepcióterven nyolc, tematikus építészeti sétautat terveztem, amelyek a kerületrész legszebb házait, építészeti értékeit fűzik fel. Az útvonalokról tájékozódni a városrész határain, a séták két végén elhelyezett információs táblákról és az üzletekben kapható, ingyenes tájékoztató füzetekben lehet (2 kép). A séták a gyéresebb gyalogosforgalmú utcákon áthaladva hívják fel az építészeti emlékekre, értékekre a figyelmet, s ezzel a gyalogosforgalom a Ráday utcából a környező utcácskába is beterelhető. Ezek a tematikus sétaútvonalak nem csak a turistáknak szólnak, hanem a kerületrészben lakók és dolgozók számára is érdekesek lehetnek, színesebbé tehetik a mindennapokat, felhívva a járókelők figyelmét a városrész rejtett ér-

Preparing for the competition, I was walking around the city center like never before. I tried to ignore all distractions and concentrate only on genius loci. I was soon overcome by the historical spirit of the buildings. My concept is to preserve the architectural values of this part of the city with its exciting atmosphere, and to enrich urban open spaces in a way that fits the surrounding area. I designed street furniture which is not only functional but also aesthetic. Even though they are made of modern material (polycarbonate), their pure, simple shape corresponds to the surrounding area, so the historical old buildings can remain this area's dominant attraction.

Walking in Ráday street, terraces of coffee houses and restaurants grasp

our attention. Their open air seats with sunshades, the many souvenir shops and growing number of small theatres and galleries are luring for tourists passing by. Narrow and crowded streets, colourful and vivid squares divert attention from the buildings themselves. And what is the point of those beautiful, restored buildings, of those nice, characteristic facades, if they remain invisible?

I want to inspire people walking in Ráday street to stop for a moment, look up and look around!

I planned eight thematic walking routes, and one can see the most imposing buildings of this part of the district walking through these routes. Information about them would be displayed at each end of the routes and also free flyers would be

available in near-by shops and on the borders of the area (2 picture). These routes involve smaller, less popular streets, so they might divert some walker from sometimes little packed Ráday street. These routes are not just for tourists, they might bring more life to the area, and they will be interesting for people who live and work there. The art nouveau building of Museum of Applied Arts the eclectic Market Hall or the neo-renaissance building of Corvinus University are just a few examples from the routes, and these buildings are registered as historic monuments or values in the District Regulation. My plans include transparent signs to mark some illustrious buildings serving as resting places throughout the routes. Most of the routes would go through

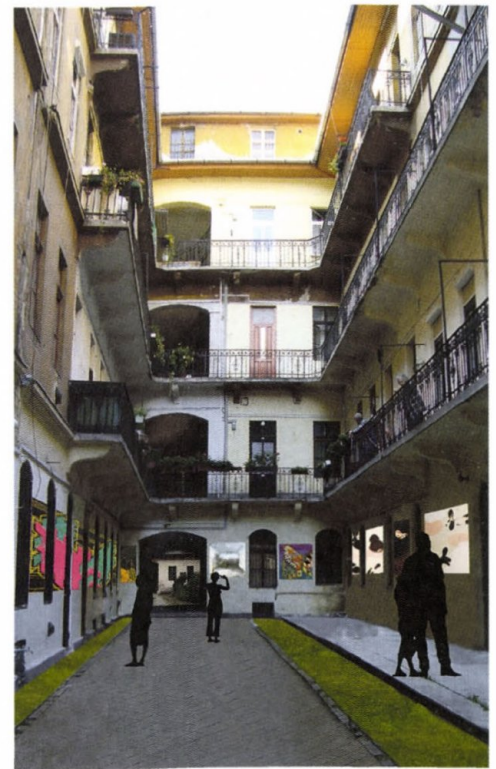
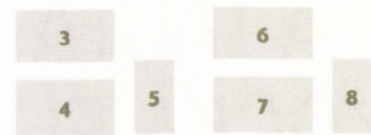

tékeire. Olyan, a kerületi szabályozási tervben is értéként nyilvántartott épületekről van szó, mint az Iparművészeti Múzeum szecessziós, a Vásárcsarnok eklektikus vagy a Corvinus Egyetem neoreneszánsz épülete. Elképzelésem szerint a sétautak megállóit képező jeles épületeket áttetsző információs tábla jelzi.

A tematikus sétaútvonalak döntően a meglévő közterületeken, utcákon, teresedéseken haladnak végig, de helyenként új területeket vonhatnak be a gyalogosforgalomba. Hazai és külföldi városrehabilitációs példák alapján javasolható a tömbök feltárása az udvarok átnyitásával, nappali használatra szánt passzázsok kialakításával – természetesen a lakók, a tulajdonosok beleegyezésével. Az így kialakított passzázsok a körfolyosós házak jellegzetes, érdekes

hangulatát, arculatát szeretnék kihasználni (4–5. kép). A belső udvarok részleges egybe nyitásával, kisebb átjárók kialakításával a Ráday utcára merőleges irányban kisebb nappali közösségi terek jöhetnek létre, amelyek szabadtéri kiállítóhelyként is jól használhatók. Ily módon kiterjeszthető a Ráday utca jobb és bal oldalán túli területekre, tömbökre a „kultucca” pezsgő turisztikai-kulturális élete, bővíthetők a turisztikai és szabadidős szolgáltatások. A passzázsok mentén szabadtéri galériákat képzeltem el, ahol festményeket, szobrokat, kisplasztikákat, diplomamunkákat, pályaműveket lehet kiállítani, esetleg kisebb kávézók nyithatnak, vagy a lakókat nem zavaró módon és időben kisebb zenei események, koncertek is helyet kaphatnak (6–8. kép). Csak a fantázia szab-

hat határt annak, hogy a szépen felújított zöld udvarokat ki, mire használja. A Belső-Ferencvárosi tömbben kevés a kellemes, üdítő látványt nyújtó, szépen fenntartott zöldfelület. A látványtervekben a belső udvarok kertépítészeti kialakítására is javaslatot tettem. A passzázsok, udvarok gondosan fenntartott, hiánypótló zöldjei a bejáratukként szolgáló kapuk elé telepített 'gyepládákkal' (9–10. kép) együtt minden bizonnyal vonzzák majd a látogatókat, de felüldülést jelentenek az ottlakók számára is. ©

3. kép/pict.:

Ráday u 27.

4. kép/pict.:

Lónyai u 26. belső udvara

5. kép/pict.:

Ráday utca

6. kép/pict.:

Lónyai u 26. belső udvara

7. kép/pict.:

Ráday u 41. hátsó udvara

8. kép/pict.:

Ráday u 27.

public open places, though following examples from city rehabilitation programs abroad and home, opening up courts of some private buildings (in accordance with people living there) could be a good idea. These new passages with the unique atmosphere of the courts and galleries surrounding them would make the routes even more interesting. Courts opened up and connected to each other with passages can expand Ráday street on both sides, these axis normal to Ráday street could be used for open space exhibitions. Paintings, sculptures might be displayed along these places, coffeehouses and smaller musical events, concerts could also enrich the atmosphere. The possibilities to use these newly created public spaces are virtually limitless. There are not so

many renovated or well-kept green areas in the inner-Ferencváros. In my view plan there are recommendations for the garden design of these passages. I envisioned grass boxes (picture 9–10) next to the entry of the passages. These together with some more well-kept green areas and flower beds in the courts would attract more people and would also be refreshing for those who live there. ©

Felhasznált irodalom / References

Budapest IX. kerületében – Ferencvárosban a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény hatálya alá eső műemlékek jegyzéke, a kerületi Főépítészeti Iroda által összeállított nem hivatalos jegyzék

Budapest Főváros Kögyűlésének 54/1993. (1994.II.1.) sz. önkormányzati rendeletével Budapest IX. kerületében védett épületek

A Ferencvárosi Önkormányzat Képviselőtestületének 8/1996. (III.4.) sz. rendelete a helyi (kerületi) értékvédelemről 1. sz. melléklet